

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Tildelingsbrev 2026
Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten

1. Innledning

I dette tildelingsbrevet meddeles Stortingets budsjettvedtak og Helse- og omsorgsdepartementets styringssignaler for Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) i 2026. Prop. 1 S (2025–2026) for Helse- og omsorgsdepartementet ble behandlet 15. desember 2025 på grunnlag av Innst. 11 S (2025–2026).

Styringsdialogen mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Ukom er forankret i Prop. 1 S og Stortingets behandling av denne, hovedinstruks til Ukom av 14. august 2019 samt reglement for og bestemmelser om økonomistyring i staten.

Hoveddokumenter og faste møter i styringsdialogen fremgår av styrings- og rapporteringskalenderen, jf. vedlegg I. Departementets styringssignaler gis alltid skriftlig. Ukom må være forberedt på å få, og sette av ressurser til, oppdrag som ikke er nevnt i tildelingsbrevet.

2. Overordnede mål og prioriteringer

Regjeringens hovedmål er å videreutvikle og styrke vår felles helsetjeneste og motvirke sosiale og økonomiske helseforskjeller.

De overordnede mål for helse- og omsorgssektoren er:

1. God helse og mestring i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn
2. Gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet
3. Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp
4. Bærekraftig og rettferdig ressursbruk
5. Helse- og omsorgssektoren er forberedt i møte med kriser og katastrofer

Ukom bidrar gjennom sitt mandat til sektormålene 1 og 2.

Regjeringen innfører et prosjekt for forenkling og forbedringer i forvaltning og levering av helse- og omsorgstjenester. Arbeidet organiseres som et prosjekt i Helse- og omsorgsdepartementet, med mål om å identifisere tiltak med både kortsiktige og langsiktige effekter, med hovedmål om gevinster gjennom redusert byråkrati, forenkling av prosesser, fjerning av tidstyver og en mer effektiv bruk av ressursene for å styrke førstelinjen i vår felles helsetjeneste.

Tiltakene vil både kunne innebære effektivisering av eksisterende prosesser, samling av administrative tjenester, fjerning av dublerede oppgaver og redusert byråkrati innenfor en uendret oppgavemengde, men også forslag om fjerning av oppgaver og krav, inkl. endringer i lovpålagte oppgaver. Tidsperioden for prosjektet vil være inneværende regjeringsperiode, og tiltak som krever videre utredning/først vil ha effekt i senere budsjettår, vil følgelig også være relevante.

Departementet ber Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten vurdere aktuelle forslag, gjerne i samråd med departementet. Der det er relevant ber departementet om konkrete forslag i budsjettinnspill, i første omgang i forbindelse med innspill til rammefordelingen for 2027.

Helse- og omsorgsdepartementet har besluttet at det skal gjennomføres en evaluering av Ukom. Bakgrunnen for evalueringen er Prop. 121L (2024/2025), hvor det slås fast at Ukom skal evalueres. Ukom må være forberedt på å bidra inn i arbeidet med evalueringen.

Ukom skal i 2026 legge følgende spesielle prioriteringer til grunn:

- Arbeide for å effektivisere egne prosesser med tanke på ferdigstilling av flere undersøkelser som ender med rapport.

3. Mål, styringsparametere og oppdrag

Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal utføre sine oppgaver uavhengig og selvstendig, og kan ikke instrueres i faglige spørsmål. Ukoms rolle og oppgaver følger av lov 16. juni 2017 nr. 56 om Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten. Ukom er gjennom loven gitt myndighet til å gjennomføre undersøkelser av alvorlige hendelser eller andre alvorlige forhold i helse- og omsorgstjenesten. Det forventes at Ukom utfører sitt samfunnsoppdrag på en effektiv måte innenfor de ressurser som blir stilt til rådighet i punkt 4 under.

Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgssektoren skal innrette sin virksomhet med sikte på å nå følgende hovedmål:

- Bidra til bedre pasient- og brukersikkerhet gjennom undersøkelser av alvorlige hendelser og andre alvorlige forhold i helse- og omsorgstjenesten.
- Bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten.

Departementet vil vurdere Ukoms resultater i lys av utviklingen i samfunnet for øvrig og i helse- og omsorgssektoren mer generelt.

Departementets styring skal legge vekt på hvordan Ukoms innsats bidrar til resultatene. Det stiller krav til at Ukom i dialogen med departementet gir gode analyser og forklaringer på resultatutviklingen.

3.1. Bidra til bedre pasient- og brukersikkerhet gjennom undersøkelser av alvorlige hendelser

Vurdering av måloppnåelse skal inkludere hvordan Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten gjennom sine virkemidler og aktiviteter bidrar til måloppnåelse. I vurderingen skal det blant annet sees hen til styringsparametere under.

3.1.1. Styringsparametere

- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal gjennomføre undersøkelser av alvorlige hendelser og andre alvorlige forhold som omfatter både spesialisthelsetjenester og kommunale helse- og omsorgstjenester.
- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal alltid involvere pasienter/pårørende.
- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal skrive offentlig rapport med læringspunkter/anbefalinger etter hver undersøkelse.
- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal gjennomføre systematisk evaluering etter hver undersøkelse.

3.1.2. Nøkkeltall

- Antall brede undersøkelser som er publisert.
- Antall spissede undersøkelser som er publisert.
- Antall forundersøkelser som avsluttes uten full gjennomgang og rapport.

3.2. Bidra til læring og forebygging av alvorlige hendelser i helse- og omsorgstjenesten

Vurdering av måloppnåelse skal inkludere hvordan Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgssektoren gjennom sine virkemidler og aktiviteter bidrar til måloppnåelse. I vurderingen skal det blant annet sees hen til styringsparametere under.

3.2.1. Styringsparametere

- Formidle læringspunkter/anbefalinger fra undersøkelser til relevante miljøer i tjenesten.
- Fortsette planmessig relasjonsbygging med helseforetak, kommuner, yrkesorganisasjoner, pasienter- og brukerorganisasjoner, samt kunnskapsmiljøer og forvaltningsorganer med roller i det nasjonale pasientsikkerhetsarbeid.
- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal delta på viktige arenaer for kunnskapsformidling rundt pasientsikkerhet.
- Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten skal drive kompetanseutveksling med sikkerhetsfaglige miljø i næringer utenfor helse- og omsorgstjenesten, så som transport- og petroleumsnæringen.

4. Budsjettildeling

(alle tall i 1 000 kroner)

Kap./post	Benevnelse	Tildeling	Kommentarer
749.01	Driftsutgifter	42 143	

4.1 Rammefinansiering av fellestjenester gjennom NHN

Departementet viser til omtale i Prop. 1 S (2025-2026), jf. Innst. 11 S (2025–2026) og bevilgning over kap. 701, post 74 til Norsk helsenett SF. Formålet med posten er å finansiere flere fellestjenester som Norsk Helsenett skal levere til etatene underlagt Helse- og omsorgsdepartementet.

Norsk helsenett skal levere følgende tjenester til Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten:

- Basis arbeidsflate, Fysisk arbeidsflate, Leie av utskriftsenheter, Møterom (fastpris andel), Nettverk på lokasjon (fastpris andel), Samband på lokasjon, alle anskaffelsestjenester, Dokumentasjonsforvaltning (fastpris), Fysisk postmottak

Omleggingen skal ikke gå på bekostning av modernisering av disse tjenestene. Kostnadene for slike investeringer finansieres av Norsk helsenett. Departementet forventer at omleggingen til rammefinansieringen på sikt vil medføre behov for økt standardisering av tjenester.

Videre skal Norsk helsenett SF begrense prisøkningen på tjenester som virksomheten må benytte fra Norsk helsenett tilsvarende årlig prisomregning i statsbudsjettet. Pristaket berører summen av fakturerte fellestjenester til den enkelte virksomhet, og berører ikke tjenestene på individuell basis.

Øvrige tjenester faktureres som før.

5. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Helse- og omsorgsdepartementet viser til Instruks for Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgssektoren fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet den 14. august 2019, som omtaler krav som stilles til Ukoms faste oppgaver og aktiviteter.

Omtale og styringsinformasjon i dette kapittelet må sees i sammenheng med føringer og krav i instruksen.

5.1. Internkontroll og forbedring

God økonomistyring er viktig, og bidrar til at kjerneoppgavene håndteres på en god måte, både på kort og lang sikt. Ukom må i sin styring legge til grunn vedtatte krav til effektivisering, innsparinger og gevinstrealiseringer.

Ukom skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning internt og bedre tjenester for brukerne. Ukom bør særlig vektlegge hvordan digitalisering kan legge til rette for dette. Gevinstrealiseringen skal følges opp nøye og systematisk. Ukom skal i årsrapporten beskrive dette arbeidet.

Ukom skal i årsrapporten gi en samlet vurdering av effektiviteten internt. Vurderingen bør underbygges med nøkkeltall på relevante områder:

- Lønnskostnader per utførte årsverk
- Indirekte personalkostnader per årsverk (overheadkostnader)
- Lønnsandel av driftskostnader
- Kvadratmeter lokaler per ansatt
- Husleiekostnader per kvadratmeter
- Utnyttelsesgrad driftskapittel poster 01-29 (forbruk i prosent av samlet disponibel bevilgning, inkludert merinntekter)

Regjeringen har igangsatt en tillitsreform. I den forbindelse ber departementet Ukom om å legge til rette for god utnyttelse av medarbeideres kompetanse og om å påse at rapporteringskravene internt i virksomheten er hensiktsmessige og godt begrunnet.

Ukom skal i årsrapporten for 2026 gi en overordnet tilstandsvurdering av arbeidet med internkontroll og hva som er grunnlaget for denne vurderingen. Departementet legger til grunn at Ukom som en del av den interne virksomhetsstyringen gjennomfører risikovurderinger som følges opp med egnede tiltak. Se kapittel 6 for rapporteringskrav knyttet til direktoratets overordnede risikovurderinger.

5.2. Sikkerhet og beredskap

Ukom skal ha oppdatert og tilgjengelig oversikt over risiko og sårbarhet innen eget område, og ha kontinuitetsplaner for å kunne opprettholde kritisk virksomhet ved bortfall av strøm, IKT, e-kom, vann og annet som fremkommer av risiko- og sårbarhetsanalysen.

Særlig om informasjonssikkerhet

Departementet viser til at det digitale trusselbildet er skjerpet de seneste årene¹. Det er viktig at etatens arbeid med informasjonssikkerhet er tilpasset gjeldende risiko-/trusselbildet.

Sikkerhet i anskaffelser

Ukom skal ha gode rutiner for risikovurderinger i tilknytning til anskaffelser, samt rutiner for oppfølging av leverandører, for å ivareta sikkerhet i anskaffelser generelt og sikkerhetsgraderte anskaffelser. Med utgangspunkt i sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter og Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) veileder for anskaffelser etter sikkerhetsloven skal Ukom se til at sikkerhetsgraderte anskaffelser gjennomføres der dette er nødvendig og at regelverk om rapportering og risikovurderinger følges. Se nærmere beskrivelse i gradert brev, sendt på NBN. Ved anskaffelser som ikke er sikkerhetsgraderte, skal likevel hensyn til sikkerhet spille inn i valg av tilbyder og i hensyn som tas ved opprettelse av avtale.

5.3. Internasjonalt arbeid

Innen helse- og omsorgspolitikken område forutsettes det at Ukom samarbeider med nasjonale pasientsikkerhetsaktører i Norden og internasjonalt, der dette er hensiktsmessig for oppdraget.

Ukom skal bidra i Norges globale helseforpliktelser innen pasientsikkerhetsfeltet, etter nærmere forespørsel fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet eller Statens helsetilsyn.

5.4. Fellesføringer for 2026

Departementet ettersender eventuelle fellesføringene for 2026 i eget brev.

¹ Nasjonalt digitalt risikobilde 2023, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (2023).

6. Styringsdialog og rapportering

6.1. Rapporteringsform og hyppighet

2. tertial

Budsjett- og regnskapsrapport per 2. tertial skal inneholde regnskapsstatus per 31. august og budsjettprognose for resten av året.

Virksomhetsrapport per 2. tertial skal inneholde en overordnet vurdering av måloppnåelse under hvert av målene, med vekt på eventuelle vesentlige resultatavvik som er forventet ved årsslutt og avvik fra andre krav og forventninger i dette tildelingsbrevet. Ved vesentlige avvik skal korrigerende tiltak omtales.

Ukom skal sammen med virksomhetsrapport per 2. tertial rapportere om risiko- og vesentlighetsvurderinger som identifiserer områder som er utsatt for høy sannsynlighet for avvik fra forventet måloppnåelse, eller utfordringer knyttet til gjennomføring av pålagte oppgaver, og som vurderes å ha høy konsekvens. Det skal redegjøres for korrigerende tiltak.

Både budsjett- og regnskapsrapport og virksomhetsrapport per 2. tertial sendes i kopi til Riksrevisjonen

Årsrapport

Rapporteringen skal være i henhold til kravene i bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.6.1 og 2.3.3.

Årsrapporten for 2026 skal oversendes departementet senest 15. mars 2027, og publiseres på virksomhetens nettsider senest 1. mai 2027.

Årsrapporten skal dekke forholdene nevnt i dette tildelingsbrevet og inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert hovedmål. Styringsparametere, nøkkelinformasjon og eventuelle resultater fra evalueringer eller oppdrag skal inngå i rapporteringen og, der det er relevant, brukes for å forklare måloppnåelse.

Årsrapporten sendes i kopi til Riksrevisjonen samtidig med oversendelsen til departementet.

Oppdrag

Ukom skal, hvis ikke annet er angitt, rapportere i årsrapporten på status for oppdragene i et vedlegg til tertialrapporteringen og årsrapporten.

Ukom må legge til grunn at det kan komme nye oppdrag i løpet av året.

6.2. Styrings- og rapporteringskalender

Det skal gjennomføres minst to etatsstyringsmøter, jf. vedlegg I styrings- og rapporteringskalenderen.

Med mindre rapporteringen gir grunnlag for noe annet, legges det opp til møter etter avleggelse av årsrapporten for 2026 og 2. tertial med vekt på rapporterte avvik.

6.3. Øvrige møter

Fagmøter

Det kan ved behov gjennomføres fagmøter mellom departementet og Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten om ulike tema i 2026. Dersom fagmøtene eller annen fagdialog avdekker behov for styring, vil det tas inn i styringsdialogen.

VEDLEGG I – STYRINGS- OG RAPPORTERINGSKALENDER 2026

Dato	Tiltak	Merknad
31. jan.	Ferdigstille regnskap og bidra til statsregnskapet for 2025.	
13. feb.	Eventuelle innspill revidert nasjonalbudsjett inneværende år.	
15. mars	Siste frist for oversendelse av årsrapport for 2025.	R-115 fra Finansdepartementet
24. mars kl. 13.30-15.30	Vårens etatsstyringsmøte	Hos Ukom, Stavanger
24. apr.	Eventuelle innspill rammefordelingsforslag 2027.	
25. sep.	- Budsjett - og regnskapsrapport per andre tertial (31.08) - Eventuelle innspill til nysalderingen	Med budsjettprognose for resten av året.
9. okt.	Virksomhetsrapport per annet tertial med risikovurderinger	Jf. krav i kap. 6.1
10. november kl. 12.00-13.30	Høstens etatsstyringsmøte	I Helse- og omsorgsdepartementets lokaler, R6
06. nov.	Innspill til eventuelle satsningsforslag, tekniske justeringer og innsparingstiltak for 2028.	

VEDLEGG II – FULLMAKTER

Fullmakter iht. bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet har flere bestemmelser som gir Kongen fullmakt til å fastsette unntak fra de hovedprinsipper som reglementet ellers er basert på. Gjeldende vilkår for bruk av unntaksbestemmelsene fremgår av R-110/2025 [Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet](#). Det vises også til Finansdepartementets veileder til statlig budsjettarbeid som forklarer budsjettfullmaktene nærmere.

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 gis departementene fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler (ekskl. husleieavtaler) og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Fullmakten gjelder på de vilkår som fremgår av pkt. 2.3 i R-110/2025. Fullmakten delegeres med dette til virksomheten.

For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som fremgår av Kommunal- og moderniseringsdepartementets [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor](#), sist endret 13. januar 2017.

Personalfullmakter

Ukom fikk fra og med 2020 tilsettingsmyndighet. Ukom har ikke forhandlingsfullmakt og kan derfor verken foreta lønnsforhandlinger på særlig grunnlag eller gjennomføre eventuelle årlige lokale forhandlinger. Ukom vil imidlertid ha hjemmel til å endre lønn administrativt, jf. HTA pkt. 2.5.5 nr. 3. Personalfullmakter for Helse- og omsorgsdepartementets underliggende virksomheter for 2024 er følgende:

Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

- Ansettelser, fullmakt til å opprette nye stillinger og å fastsette lønn, delegeres til den enkelte virksomhet i den grad annet ikke er bestemt ved lov eller fremgår av unntakene nedenfor.
- Departementet ivaretar fullmaktene for sekretariatet for Bioteknologirådet.
- Helsedirektoratet kan delegere fullmakt videre til Helfo
- Beslutning om å opprette stillinger fattes av virksomhetsleder.

Toppledere

- Departementet foretar ansettelser i topplederstillingen og utnevnelser i embeter.
- Departementet saksbehandler og avgjør også alle saker knyttet til toppleders arbeidsforhold.

Fullmakt til å føre lokale lønnsforhandlinger

- Det fremgår av hovedtariffavtalene hvilke virksomheter som har fullmakt til å føre lokale forhandlinger etter hovedtariffavtalene.

Fullmakter vedrørende erstatning til statsansatte for skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten

- Departementet gir følgende virksomheter fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr 30.000 til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten:
 - Folkehelseinstituttet
 - Norsk pasientskadeerstatning
 - Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten
 - Helsedirektoratet, som kan delegere fullmakt videre til Helfo
 - Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet
 - Statens helsetilsyn
 - Direktoratet for medisinske produkter
 - Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten
- Erstatninger for øvrig skal forelegges Helse- og omsorgsdepartementet.
- Erstatninger på over kr. 30.000 skal forelegges Helse- og omsorgsdepartementet.